Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0825U003158

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 25-07-2025

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Лукащук Світлана Юріївна
2. Svitlana Lukashchuk

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 053

Назва наукової спеціальності: Психологія

Галузь / галузі знань: соціальні та поведінкові науки

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Психологія особистості: генеза, здоров'я, безпека

Дата захисту: 20-08-2025

Спеціальність за освітою: Магістр психології

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 10015

Повне найменування юридичної особи: Волинський національний університет імені Лесі Українки

Код за ЄДРПОУ: 02125102

Місцезнаходження: проспект Волі, буд. 13, Луцьк, Луцький р-н., 43025, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Волинський національний університет імені Лесі Українки

Код за ЄДРПОУ: 02125102

Місцезнаходження: проспект Волі, буд. 13, Луцьк, Луцький р-н., 43025, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 15.41, 15.41.21

Тема дисертації:

1. Інтернет-залежність студентів-медиків у середовищі надмірної віртуалізації інформаційного простору
2. Internet addiction of medical students in the surrounding of excessive virtualization of the information space

Реферат:

1. У дисертаційній роботі здійснено теоретико-емпіричний аналіз психологічних особливостей Інтернет-залежності у студентів медичних освітніх закладів в умовах надмірної віртуалізації інформаційного простору. Складна і багатовимірна природа надмірної віртуальності в життєвому світі людини зумовлює те, що внаслідок інтенсивного запровадження сучасних комп'ютерних інформаційних технологій у повсякденний освітньо-виховний процес виникає небезпека негативного впливу неперервного потоку інформації на студента – користувача віртуального простору. Результати теоретичного аналізу проблеми Інтернет-залежності особистості дають підстави стверджувати, що ключовою причиною появи такої адикції постає в першу чергу її надмірне й неконтрольоване перебування у віртуальному просторі. Серед багатоманіття термінологічних визначень Інтернет-залежність розглядається як один із різновидів технологічних адикцій, як постійні, невпинні, нав'язливі спроби і бажання людини реалізувати власні особистісні й соціальні запити і прагнення через занурення у віртуальну реальність. Інтернет-адикція проявляється як нездоланне прагнення до нестримного й неконтрольованого відвідування віртуальної Інтернет-мережі, а також

безцільно й безладно блукати сайтами тощо. Професійне навчання студентів медичних коледжів, інститутів та університетів відбувається з активним залученням сучасних віртуальних медіакомунікацій, тому вони є однією з груп ризику щодо розповсюдження та набуття Інтернет залежної поведінки. Середовище надмірної віртуалізації інформаційного простору, яке опосередковується найсучаснішими технологіями, виступає одним із найважливіших чинників появи Інтернет-залежності у студентів-медиків. Здійснено емпіричне дослідження Інтернет-залежності у студентів-медиків, особливостей сприйняття ними віртуалізації навчального простору та характерологічний портрет учасників освітнього процесу. Констатовано основні особливості сприйняття досліджуваними студентами-медиками Інтернету, зокрема ознаки ідентифікації з онлайн-середовищем, нецілеспрямована поведінка в Інтернеті та використання віртуальної мережі для сенсорної стимуляції. Якраз такі ознаки можуть впливати на збільшення часу, проведеного в Інтернеті, а отже можуть бути пов'язані з ризиком розвитку Інтернет-залежності серед студентів медичних навчальних закладів. Встановлено наявність значних позитивних зв'язків між факторами нецілеспрямованої поведінки та потребою у сенсорній стимуляції. Значна частина досліджуваних відзначає гостру потребу в спілкуванні, тому їхні спроби і досвід реалізації у віртуальному онлайн-середовищі можуть сприяти збільшенню часу, проведеного в мережі, а отже й збільшенню ризику Інтернет залежної поведінки. Визначено основні характерологічні особливості студентів-медиків, встановлено важливість розвитку позитивного самоставлення та психологічної стійкості, а також констатовано, що студенти з агресивними проявами можуть шукати усамітнення та вираження своєї агресії у віртуальному просторі. Встановлено, що розвиток умінь регулювання емоціями, сприяння саморозвитку та підтримка соціальних зв'язків можуть сприяти зменшенню негативного впливу Інтернет-залежності. Завдяки застосуванню психолого-педагогічної профілактично-корекційної програми Інтернет-залежності в середовищі надмірної віртуалізації студентів-медиків вдалося досягнути зниження високого рівня адиктивних проявів та збереження середнього рівня на приблизно однаковому рівні. Встановлено, що задіяння профілактично-корекційного впливу призвело до зменшення ототожнення досліджуваними себе активно приналежними до мережевої субкультури та до зниження сприйняття Інтернету як кращого порівняно з реальним життям. Відбулося зменшення кількості досліджуваних студентів-медиків, які мають проблему використання часу, проведеного в Інтернеті, що свідчить про розвиток у них компетентностей до раціонального регулювання часом у віртуальному просторі. Загалом, у досліджуваних констатовано збільшення рівня емоційної стабільністі, стресостійкісті, спокійного й адекватного сприйняття дійсності. Істотно покращилися параметри емоційно-вольової сфери й особливості регуляції соціальної поведінки. Узагальнюючи, зазначимо, що впровадження профілактично-корекційної програми спричинило позитивний вплив на ціннісні орієнтації студентів медичних навчальних закладів, сприяючи їхньому більш відповідальному та глибокому ставленню до соціальних і професійних аспектів свого життя та самооцінки, а також істотно знизило рівень їхньої залежності від Інтернету. Ключові слова: студенти-медики, віртуальний інформаційний простір, онлайн-ресурси, надмірна віртуалізація освітнього середовища, Інтернет залежна поведінка, різновидові Інтернет-адикції, психолого-педагогічна профілактично-корекційна програма.

2. The dissertation work provides a theoretical and empirical analysis of the psychological characteristics of Internet addiction among students of medical educational institutions in the conditions of excessive virtualization of the information space. Complicated and multidimensional nature of excessive virtuality in the human life world determines the fact that intensive introduction of modern computer information technologies into the everyday educational process causes a danger of a negative impact of a continuous flow of information on the student - the user of virtual space. The results of theoretical analysis of the problem of Internet addiction of a person provide grounds to assert that the key reason for the uprise of such an addiction is primarily its excessive and uncontrolled stay in virtual space. Among the variety of terminological definitions, Internet addiction is considered as one of the varieties of technological addictions, as a constant, relentless, obsessive attempts and desire of a person to realize his own personal and social needs and aspirations through immersion in virtual reality. Internet addiction manifests itself as an irresistible desire for unrestrained and uncontrolled visiting of the virtual Internet network, as well as aimlessly and randomly surfing the sites, etc. Professional training of students of medical colleges,

institutes and universities takes place with the active involvement of modern virtual media communications, therefore they are one of the risk groups for the spread and acquisition of Internet-dependent behavior. The environment of excessive virtualization of the information space, which is mediated by the most modern technologies, is one of the most important factors in the uprise of medical students' Internet addiction. An empirical study of Internet addiction among medical students, the peculiarities of their perception of the virtualization of the educational space, and a characterological portrait of the participants in the educational process were carried out. The main features of the perception of the Internet by the studied medical students were identified, in particular, signs of identification with the online environment, undirected behavior in the Internet and the use of the virtual network for sensory stimulation. Such signs may influence the increase of time spent in the Internet, and therefore may be associated with the risk of developing Internet addiction among medical students. Significant positive relationships were found between factors of non-goal-directed behavior and the need for sensory stimulation. A significant part of the subjects mention an acute need for communication, so their attempts and experience of implementation in a virtual online environment may contribute to an increase in the time spent online, and therefore an increase in the risk of Internet addictive behavior. The main characterological features of medical students were identified, the importance of developing a positive self-attitude and psychological resilience was established, and it was also stated that students with aggressive manifestations may seek solitude and express their aggression in virtual space. It was established that the development of emotion regulation skills, promotion of self-development and support of social connections can help reduce the negative impact of Internet addiction. Due to the application of a psychological and pedagogical preventive and corrective program for Internet addiction in an environment of excessive virtualization, medical students managed to reduce the high level of addictive manifestations and maintain the average level at approximately the same pitch. It was found that the use of preventive and corrective influence led to the decrease in the identification of the subjects as actively belonging to the network subculture and to the drop in the perception of the Internet as better compared to real life. In general, the subjects showed an increase in the level of emotional stability, stress resistance, calm and adequate perception of reality. The parameters of the emotional-volitional sphere and the features of social behavior regulation significantly improved. In summary, we note that the implementation of the preventive and corrective program had a positive impact on the value orientations of medical school students, contributing to their more responsible and deep attitude to the social and professional aspects of their lives and self-esteem, and also significantly reduced their level of dependence on the Internet.
Keywords: medical students, virtual information space, online resources, excessive virtualization of the educational environment, Internet addictive behavior, various Internet addictions, psychological and pedagogical preventive and corrective program.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- 1. Лукащук С. Ю. (2021). Віртуалізація як феномен освітнього простору. Психологічні перспективи, 38, 163–176. DOI: https://doi.org/10.29038/2227-1376-2021-38-163-176
- 2. Лукащук С. Ю. (2021). Інтернет-ресурси як чинники інтернет-залежності студентів-медиків. Науковий вісник ХДУ Серія Психологічні науки, 2, 90–96. DOI: https://doi.org/10.32999/ksu2312-3206/2021-2-10

- 3. Лукащук С. Ю. (2021). Фактори формування інтернет-залежності в студентів. Габітус, 26, 97–102. DOI: https://doi.org/10.32843/2663- 5208.2021.26.17
- 4. Лукащук С. Ю. (2022). Стрес як передумова інтернет-залежності студентів. Вісник Львівського університету. Серія психологічні науки, 13, 87–96. DOI: https://doi.org/10.30970/PS.2022.13.11
- 5. Лукащук С. Ю., Ставицький О. О. (2023). Взаємозалежність особистісних характеристик студентів медичних навчальних закладів та проявів у них інтернет-залежності. Дніпропетровський науковий часопис публічного управління, психології, права, 3, 92–97. URL: http://www.chasopys-ppp.dp.ua/index.php/chasopys/article/view/430 (особистий внесок авторки полягає у висвітленні взаємозалежності особистісних характеристик студентів-медиків).
- 6. Лукащук С. Ю. (2024). Психолого-педагогічні аспекти профілактики інтернет-залежної поведінки у студентів-медиків. Науковий вісник Ужгородського національного університету, 2, 103–107. DOI: https://doi.org/10.32782/psy-visnyk/2024.2.20
- 7. Лукащук С. Ю. (2022). Віртуалізація медичних закладів освіти. Теорія і практика підготовки конкурентоспроможного фахівця як вектор освітніх парадигм : матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (Тернопіль, 29-30 вересня 2022 р.) (С.154). Тернопіль. http://dspace.tnpu.edu.ua/bitstream/123456789/27077/1/lukah.pdf
- 8. Лукащук С.Ю. (2021). Вплив мережі Інтернет на когнітивну, мотиваційну та поведінкову сфери студентів-медиків. Збірник матеріалів ІІ Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції з міжнародною участю «Трансформаційні процеси в підготовці сучасного медичного та фармацевтичного працівника» (Рівне , 17 березня 2021 р.) (С. 76–79). Рівне : КЗВО «Рівненська медична академія».
- 9. Лукащук С. Ю. (2022). Вплив системи ціннісних орієнтацій на формування інтернет-залежності у студентів. Психологічні основи здоров'я освіти, науки та самореалізації особистості : матеріали XIV Міжнародної науково-практичної конференції (Луцьк, 7-8 квітня 2022 р.) (С. 91–94). Луцьк.
- 10. Лукащук С. Ю. (2023). Інтернет-залежність серед студентів коледжу та її взаємозв'язок з особистістю. Психологічні основи здоров'я, освіти, науки та самореалізації особистості : матеріали XV Міжнародної науково-практичної конференції (Луцьк, 23-24 березня 2023 р.) (С.125–128). Луцьк.
- 11. Лукащук С. Ю. (2022). Інтернет-залежність та прояви депресії й безсоння. Modern directions of scientific research development : Proceedings of XIV International Scientific and Practical Conference Chicago,(USA 13-15 July 2022) (С.286–290). Chicago. URL: https://sci-conf.com.ua/wp-content/uploads/2022/07/MODERN-DIRECTIONS-OF-SCIENTIFIC-RESEARCH-DEVELOPMENT-13-15.07.22.pdf .
- 12. Лукащук С. Ю. (2021). Механізми формування Інтернет-залежності. Траєкторія розвитку життєвих перспектив особистості в умовах сучасного освітнього простору : матеріали Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції (Бердянськ, 30 листопада 2021 р) (С. 36–39). Бердянськ. https://bdpu.org.ua/wp-content/uploads/2021/12/Materialy-konferentsii-TRAYEKTORIYA-ROZVYTKU-ZHYTTYEVYKH-PERSPEKTYV-OSOBYSTOSTI-30.11.2021.pdf
- 13. Лукащук С. Ю. (2023). Проблема Інтернет-залежності серед студентів медичних спеціальностей та шляхи її профілактики. Збірник тез доповідей ІІІ Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю «Пріоритетні напрями досліджень в науковій та освітній діяльності: проблеми та перспективи» (Рівне, 12–13 жовтня 2023 р.) (С. 177–183). Рівне.
- 14. Лукащук С.Ю. Особливості інтернет адикції у студентів. Матеріали міжнародної науково-практичної конференції «Фактори розвитку педагогіки та психології в XXI столітті» (Харків, 11–12 червня 2021 р.). (С. 62–65). Харків : Східноукраїнська організація «Центр педагогічних досліджень».
- 15. Лукащук С. Ю., Ставицький О. О. (2022). Візуалізація освітнього середовища: соціально-психологічний аналіз. Інноваційний розвиток університетської науки та освіти: глобальний і національний вимір змін : матеріали XXVII Міжнародної науково-практичної конференції. (Київ, 17-18 березня 2022 р.) (С. 19–124). Київ. URL: https://kymu.edu.ua/naukovi-zakhodi-v-kimu/ (особистий внесок

авторки полягає в обгрунтуванні ролі віртуалізаційних детермінант в освітньому просторі).

Наукова (науково-технічна) продукція: методи, теорії, гіпотези

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Гошовська Дарія Тарасівна
2. Daria Hoshovska

Кваліфікація: к.психол.н., доц., 19.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-2675-8015

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Волинський національний університет імені Лесі Українки

Код за ЄДРПОУ: 02125102

Місцезнаходження: проспект Волі, буд. 13, Луцьк, Луцький р-н., 43025, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Онуфрієва Ліана Анатоліївна
2. Liana Onufriieva

Кваліфікація: д. психол. н., професор, 19.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-2442-4601

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Кам’янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

Код за ЄДРПОУ: 02125616

Місцезнаходження: вул. Огієнка, буд. 61, Кам'янець-Подільський, Кам'янець-Подільський р-н., 32300, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Завацький Вадим Юрійович

2. Vadym Zavatskyi

Кваліфікація: д.психол.н., доцент, 19.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-9946-9113

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Східноукраїнський національний університет імені Володимира Даля

Код за ЄДРПОУ: 02070714

Місцезнаходження: вул. Іоанна Павла II, буд. 17, Київ, 01042, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Лич Оксана Миколаївна

2. Oksana Luch

Кваліфікація: д. психол. н., доц., 19.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-0873-3319

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний авіаційний університет

Код за ЄДРПОУ: 01132330

Місцезнаходження: проспект Любомира Гузара, буд. 1, Київ, 03058, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Іванашко Оксана Євгенівна

2. Oksana Ivanashko

Кваліфікація: к.психол.н., доц., 19.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-9808-776X

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Волинський національний університет імені Лесі Українки

Код за ЄДРПОУ: 02125102

Місцезнаходження: проспект Волі, буд. 13, Луцьк, Луцький р-н., 43025, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради	Мушкевич Мирослава Іванівна
Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні	Мушкевич Мирослава Іванівна
Відповідальний за підготовку облікових документів	Ліповська-Маковецька Наталія Іванівна
Реєстратор	УкрІНТЕІ
Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності	Юрченко Тетяна Анатоліївна